

NABRAĆ (234) *vb pf*

Oba a jasne; w formach fut i imp e oraz o jasne.

inf nabrać (11). \diamond *fut 1 sg* nabiorę (1) *RejZwierc*, nabierzę (1) *BudBib*. \diamond *2 sg* nabierzesz (4). \diamond *3 sg* nabierze (8). \diamond *1 pl* nabierz(e)m (2). \diamond *3 pl* nabiorą (4) *BibRadz*, *RejZwierc*, *BudBib*, *SkarKaz*, nabierzą (4) *GlabGad* (2), *Mącz*, *SkarJedn*. \diamond *praet 1 sg m* nabrał(e)m (1). \diamond *2 sg m* -ś nabrał (1). \diamond *3 sg m* nabrał (36). *f* nabrała (6). \diamond *2 pl m pers* -ście nabrali (2). \diamond *3 pl m pers* nabrali (41). *subst* nabrały (2). \diamond *plusq 3 pl m pers* byli nabrali (2). \diamond *imp 2 sg* nabierz (17). \diamond *2 pl* nabierzcie (7). \diamond *con 2 sg m* byś nabrał (1). \diamond *3 sg m* by nabrał (4). \diamond *3 pl m pers* by nabrali (1). \diamond *impers praet* nabraño (1), nabrało się (1). \diamond *con* by się nabrało (1). \diamond *part praet act* nabrańszy (75).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI i XVIII w.

1. *Wziąć do jednorazowego użytku pewną (przeważnie dużą) ilość czego; o płynach: naczepać; accipere, ferre, sumere Vulg; capere PolAnt [w tym: czego (pl (23), sg rzeczownika bezpostaciowego (36), wiele czego (1)] (65) : Nabierz jagod bżowych zmieszay ie z gliną przifypawfzi foli, nadziałayże iakoby chlebice chleba FalZioł IV 2c, II 20c, V 112; BielŻyw 25; RejRozpr H2v; [Anektanab] wziawfzy s sobą złotá ile mógl nábrác [et tulit aurum quantumcunquae portare potuit] [...] zbiegl precz z Egiptu HistAl A2; kilká ich [chłopiqt] przybyeżawfły práwie ręce wnic pogrążywfy/ onych [jabłek] ná korzec y więcey nabrali. GliczKsiąż Iv, Iv; Offiárował y ćielcá zá grzech. [...] á nábrawfły krwie ie⁸⁰/ omoczył w niey pálec fwoy/ y dotknął fie rogow ołtarzowych w koło Leop Lev 8/15; Y wyciągnął Cherub rękę z pośrzodku Cherubinow do ognia który był między Cherubiny y nábrál [!] [et sumpsit] á dał w ręce onemu vbránemu we Lniáne odzienie Leop Ez 10/7, Lev 8/23, Ez 10 arg; RejZwierz 116v; Thedy Abimelech nábrawfzy owiec/ wołow/ fług y fłużebnic/ y dał ie Abráhámowi BibRadz Gen 20/14, Gen 21/27, Ex 28/5, 1.Reg 15/21; BielKron 105v, 262; SienLek 55, 123, 175v; Widząc Ionáshas wodę iádowitá nábrawfzy iey fzedł dáley. HistRzym 63v, 17; RejPos 39v; RejZwierc 163; BudBib 1.Reg 15/21, Is 56/12; gdy trochę winá poćiekło/ íam máluczkie naczynie poftáwił/ y nábrawfzy winá/ potrofze go wkázdą becżkę/ [...] wlewał. SkarŻyw 497, 226; nábráli rozdżek pálmowych [acceperunt ramos palmarum]/ y wyfzli náprzeciwno iemu/ á wołáli; Hofánná WujNT Ioann 12/13.*

nabrać u kogo (1): Tym [o młodzi szlacheckiej] wolno w Mieściech nábrác v Kupcá rzeczy/ á nie záplácić/ gwałt vczynić/ pánnę wziąć GórnRozm L3.

nabrać co [= naczynie, w które się nabiera] (3): Korczak wody z morzá nabierz BierEz D4v; Y fzlá/ y nábrála wody flálzē/ á nápoiká dziećię. BibRadz Gen 21/19, Gen 24/16.

nabrać w co (10): A gdy zásię wzgorę chćiálá/ Co moglá w garść ich [malpa orzechów] nábrála BierEz Q3v; á potym nabrawfzy oney wody ciepło w fikawkę w pułzczaiże tham FalZioł I 29c; LibMal 1547/135v; Zefir/ nálazł w iednym kámieniu wydrożonym throchę wodi/ [...] á nábrawfzy iey w przyłbicę fwoię [et implens galeam suam] przinioł przed Alexandrá. HistAl H4; GliczKsiąż Iv; BibRadz Gen 43/11, 2,Mach 4/41; weźmi káždy fwoy kadzidlík [...] ty Chore y twoiá radá wfzytká/ nabrawfzy w nie ognia [hausto cras igne Vulg Num 16/7] włofzciefz kadzidlá BielKron 41, 157; RejPos [340].

nabrać do czego [= w jakim celu] (1): Y nábrál Abráhám drew (do) cáłopalenia y nákladł ná Izáháká fyná fwego BudBib Gen 22/6.

nabrać dla czego [= *w jakim celu*] (1): Paweł poźwala nabrać przipraph dla od miený *RejKup* p6v.

nabrać skąd (10): *FalZioł* IV 32b; *LibMal* 1547/135v; Wnet ci trzey śrzodkiem woyská Filińtyńfkiego śli/ y nábráli wody z cyłtherny Betlehemfkiey *Leop* 1.Par 11/18, *Ex* 9/10, *Deut* 1/25; *BibRadz Iudic* 14/9, *Ez* 10/2; *BielKron* 299; Mojżesz/ zawałł ná Aaroná: wezmi rychło kádzielnicę/ á idz přetko náberz ognia z ołtarzá *SkarŻyw* 492, 492.

nabrać czym (1): Panie mily/ anij ty máś czymby wody nábrál/ a też śtudnia iełt głęboká *OpecŻyw* 49v.

Zwroty: »nabrać pełne ręce, pełną garść, pełno w ręce« [*szyk zmienny*] (2:1:1): I rzekł Pan do Moiześlá y Aaroná: Náberzcie pełne ręce popiołu z piecá [*tollite plenas manus cineris de camino*]/ á niechay Moiześł przed Fáraonem rzuć go ku niebu. *Leop Ex* 9/8; á náberz pełnę garść twoię węgla rozpálonego [*et imple manum tuum prunis ignis*]/ [...] wyfypże ie ná miáłto. *Leop Ez* 10/2; *BibRadz Ez* 10/2; ręce go [*popiołu*] náberzcie pełné/ To wáże z Troiéy dźiedzictwo zupełné. *GórnTroas* 13.

»nabrać sobie« (4): I rzekł Pan do Moiześlá: Náberz łobie [*sume tibi*] rzeczy wonnych/ [...] y udźiáłáż rzecz wonną *Leop Ex* 30/34, *Ex* 30/23; *BielKron* 33v; Ty lepak náberz łobie pśzenice/ y ięczmieniá/ y bobu/ [...] á pośstaw ie w naczyńiu iákiem / y náczyńiś łobie z nich chleba *BudBib Ez* 4/9.

a. *Zwrot*: »nabrać w małżeństwo« (1) : Sálomon nábrál w małżeńftwo ábo w miełzkánie/ cudzego nabożeńftwá biáłychgłow *PowodPr* 39.

2. *Wziąć ze sobą w drogę wiele* (z *subiektywnym podkreśleniem wielości*) (63) :

a. *Zaopatrzyć się w wiele rzeczy* [*czego* (*pl a. sg rzeczownika bezpostaciowego*) *a. wiele czego*] (48) : Nabierzcie wołow y ołlow nabierścieśł pieniędzy Bo śnadź lepiej wśzytko łtracyć niż pozdychać w nędzy Iedzcieśł wśzytci *RejJóz* L8v; *BielKron* 408; *RejZwierc* 64; wśiádayćie/ łzukayćie Krolá niebá y ziemie/ ktory śię teras národził: iedźcie rychło/ pokłóńćie mu śię/ náberzćie dárow/ oddayćie mu vpominki *SkarŻyw* 26.

nabrać dla kogo (1): On nábrawśly śkárbow dla vbogich ile rozumiał [...] táiemnie morzem z onemi trzemá męźmi świętemi wodą wyiáchał *SkarŻyw* 571.

nabrać od kogo (3): *BielKron* 87v, 452v; Od ktorych [*Paweł od poganów*] nábrawśly żywności przyiechał do Rzymu. *BibRadz Act* 28 arg.

nabrać komu, czemu [= *dla kogo, czego*] (2): Náberz świeżego śiáná dobytkom/ ná ktorycheśćie przyiácháli *SkarŻyw* 212. Cf »nabrać sobie«.

nabrać ku czemu (3): wody łlotkiey która thám byłá na wyłpie nábráli ku picciu. *BielKron* 451v, 442, 451v.

nabrać na co [= *w jakim celu*] (1): A na bierz złota na łtrawe Bo tam mas miecz długá łprawe. *RejKup* Hv.

W przeciwstawieniu: »opuścić ... nabrać« (1): Amázyałś po zwycięftwie opuścił Bogá prawdziwego/ á bálwánow nábrál od Amálechitow/ y kochał śie w nich *BielKron* 87v.

W charakterystycznych połączeniach: *nabrać listow, mąki, naczyńia, oręża, pieniędzy, pokarmu, przypraw, skarbow, spiże, strawy, towarow, wody (ku picciu)* (3), *złota* (3), *żywności* (3).

Zwroty: »nabrać dosyć« (1): Gdy ftąpił do ich [Kanibalów] ziemię/ był od nich wdzięcznie przyjęty y czełtowan/ thám nábrał żywności dofyć *BielKron* 443v.

»nabrać do rąk« (1): Nábierzcie ftrawy do rąk wálznych [Tollite in manu vestra] na drogę/ á idźcie ná fpodkánie im *BudBib Ios* 9/11.

»nabrać sobie« (1): [Bóg rozkazał Noemu] A ty nábiesz sobie [cape tibi] wšzego pokármu który iadaia/ y położył v łiebie *BudBib Gen* 6/21.

»nabrać z sobą« [szyk zmienny] (12): gdiż [...] nie przijaciele do krainy w ciągnęli, ci ktorzy f [!] przednimi vciez mogli, vciekli nabrawšzy z sobą klinotow *BielŻyw* 15, 17; *RejKup* v8v; Noe máiac iuż fześć fet lat/ według rofkazánia á obiáwienia Pánfkiego/ nábrawšzy s sobą żywności y wšzytkich potrzeb/ [...] wfiadł w okręt *BielKron* 4v; A áby tym bešpiecznieyšzy byli od wężow/ nábrał s sobą Bocianow/ ktorzy s przyrodzenia fą wężom nieprzyiacielmi *BielKron* 28, 12v, 30, 441v; A wy też pánowie podźcie Oręža s sobą nábierzcie. *MWilkHist* B4v; *SkarŻyw* 187, 440; *KmitaSpit* C6v.

»nabrać wiele, wielkość [czego]« [szyk zmienny] (3:1): *RejKup* v4v, v7v; Potym Alonfus náwrocił fie do Hiłzpániey nábrawšzy wielkość Pereł rozmáitego rodzaiu/ takiež Kámienia/ y wiele inych rzeczy. *BielKron* 444; Z wielką czćią go Papieš y Rzymiánie przyięli/ y wyiefzdžiać/ nábrał [!] líftow Papieškich wiele *SkarŻyw* 518.

W przeni (2) :

Zwroty: »nabrać obiema rękoma« (1): MOwiłem ci/ nie noš mi tych frášzek/ doktorze/ Które tám czáfem fłyšyš w bifkupiéy komorze/ Bo frášzek/ iáko fám wiéš/ mam fpotrzebę domá: Státku tám ráczéy nábierz obiema rękoma. *KochFr* 56.

»siła z sobą nabrac« (1): Kláde ktemo wšfytky fšrawy Com czynił [...] Paczorky Suche/ Piatky albo Wtorky [...] A yešli by tego mało Syłać fię fśobą uabrało [lege: nabrało] Ony Kaplicze koštowne [...] *RejKup* aa8.

a. Załadować (13) :

nabrać do czego (5): nálažł też tám wodę bárzo dobrą y flotką ku piciu/ ktorey do okrętow nábráli. *BielKron* 441, 440v, 446v, 451y, 452v.

nabrać na co (7): nabrawšzy na zwyeržeta pożywienya idźcye do zyemye Chánáan *HistJóz* D4v; Dał tedy nábudować okrętow doštáték/ [...] ná ktore fpiže y ludzi nábrał z Niemiec *BielKron* 191v, 13, 247, 424; *BudBib Ios* 9/4; *SkarŻyw* 286.

W charakterystycznych połączeniach: *nabrać do okrętow* (5), *na konie* (2), *na okręty*, *na ošła(-y)* (2), *na zwierzęta*.

W przeni [na co] (1) : A ižby fšánował dušfe iáko oflem ták ią kłufše Niemože mu ták wiele dáć iáko on fmie nánię nábrác *RejRozpr* C.

b. *Wziąć wielu jako współtowarzyszy drogi [kogo]* (15) : Krol Bolešław fšpráwiwšzy v Gdańfká fšufzne ktemu okręty/ žeglarzow fšofobnych nábrawšzy iechał fám do Kroleštwá Duńfkiego *BielKron* 352v; *BielSat* C4; Lecž záyržac nie wierni Iudowie y nábrawšzy hultáiw niektorych męžow žošćiwych/ j zámiešzánie vczyniwšzy/ fštrwožyli miáłto *BudNT Act* 17/5; *SkarŻyw* [236]; *BielRozm* 22.

nabrać gdzie (1): Ian Páleologus Krol Grecki/ nábrawšzy w Cárogradzie Bifkupow y vczonych Grekow/ ziachał fię z Bifkupem Rzymfkim Ewgeniufem Cžwartym *SkarJedn* 328.

nabrać skąd (1): [Turcy] ze wżemi mocami ciągnęli do Ołtromiá wodą y ziemią/ nábrawfzy z Budziniá ludzi y łtrzelby *BielKron* 315.

W przeciwstawieniu: »puścić ... nabrać« (1): [Aleksander] do domu wolno puścił łtáre łtrapione Rycerze/ á ná ich mieyfce inych młódzfych nábrał *BielKron* 126v.

W charakterystycznych połączeniach: *nabrać biskupow, dziewek, hultajow, kapłanow, (złych) ludzi* (2), *mężow* (2), *przyjacieli* (2), *rycerzow, sług, służebnikow, towarzystwa, wojsk, żeglarzow.*

Zwroty: »nabrać sobie« (1): Ionátás [...] przyciągnąwfzy z wojfki wżytkiemi/ ktorzy łobie nábrał ná pomoc z Syryiey do Afzkálonu/ miefzczánie [...] z wielką wćciwością łzli przeciw iemu *BibRadz* 1.*Mach* 11/60.

»nabrać z sobą« (6): Nábráá łeż [Dydo] wiele towarzyfłwá y łłubeznikow s łobą/ puściłá łie wodą s Tyru do Afryki. *BielKron* 75v, 54, 75v; *BudBib* 3.*Reg* 11/18; *RejPos* 251; *WujNT Act* 17/5.

3. Zdobyć przemocą wele (przeważnie jako łup wojenny); ferre Vulg [czego a. wiele czego] (72) : *MiechGlab* 9; y wżyali łpáłchcz, suknya nyewyefzczá y łchath byállich nabrali. pyenyedzi nyemogli łrafficz *LibMal* 1543/77; *BibRadz* 4.*Reg* 7/8; iednych klenotow á pierścieni nábráli Kártágnińcy piętnáłcie łpáđow *BielKron* 129, 246; *BudBib Ez* 38/12[13]; iáko łie ráduiá boiowniczy nábrawfzy pożyłtkow gdy dzyelá łupy łwoye *RejPos* 15; *ModrzBaz* 116v.

nabrać od kogo (3): w ten czás iednych pierścieni piętnáłcie Spáđow nábráli od Rzymian pobitych Poeni. *BielSpr* 44; Tám nábráli wiele korzyści rozmaítey żyđowie od łwych nieprzyaciół y wroćili łie z wefelem do Ieruzálem *BielKron* [84²], 237v.

nabrać u kogo (1): [Bog kazał] ludowi łwemu nápożyczáć ábo raczey nábráć v Egipcyanow (áby mieli od nich nagrodę iákkáłowiek zá robotę łwoię) łrebrá/ złotá/ naczynia drogiego *SkarŻyw* 480.

nabrać z kogo, z czego (2): Zołdan Egipłki gdy był Rodys náiechał/ iedney miedzy ze złotem nábrał z tego łłupá ná dziewfć łet wielbłáđow *BielKron* 269v; *RejZwierc* 116v.

nabrać gdzie (16): *Leop* 1.*Reg* 30/16; Zwyciężyli łedy Zyđowie Amálechity/ [...] tám wielką korzyść otrzyáli łrebrá/ złotá/ łzat/ klenotow/ y zbroie nábráli. *BielKron* 31v, 55, 57, 57v, 178v, 257 (12); połiędę tákíe krolełtwá/ w ktorzy łyle łrzy kroć tákich łkárbow znaydę y nabiorę. *RejZwierc* 495; *StryjKron* 135, 762.

nabrać skąd (2): Y połłal Krol Hiráin w onych okręćiech łługi łwoie [...] Ci gdy przyłłynęli do łemie Offir/ nábrawfzy łłáđ złotá łczterzy łłhá y dwáđziełciá cęłnarow [*sumptum inde aurum quadringentorum talentorum*]/ łzewieżli do krolá Sálomoná. *Leop* 3.*Reg* 9/28; *BibRadz* 4. *Reg* 7/8.

Zwroty: »nabrać dołyc« [szyk zmienny] (6): Nábráli dołyc złotá y inych łkárbow z wielkim łodziwieniem Alexándrowi łod namioty łerłkimi *BielKron* 124, 55, [85²]v, 110, 246, 422v.

»nabrać korzyści« = *ferre spolia Vulg* [szyk zmienny] (11): *Leop* 2.*Par* 14/13; Tegoż roku Tátárowie włárgnęli do łodola [...] wiele korzyści nábráli. *BielKron* 401v, [84²], 110, 192, 246, 250 (10).

»nabrać łupow, łupu« = *capere spolia Vulg* [szyk zmienny] (9:1): kxiążęta Rułkie z łwimi wojfki [...] nabrawfzi łupu [*spolia referebant*] łáłię łie do łwey łemie wroćili. *MiechGlab* 51; *Leop* 1.*Reg* 30/16, 2.*Par* 14/13; *BibRadz* 1.*Mach* 11/51; *BielKron* 55; *RejZwierc* 116v; Rułacy [...] odbiwfzy wielkie łolony y łupow rozmaítých wobozie łiecinifkim nábrawfzy/ sławne zwycięłtwo [...] otrzyáli *StryjKron* 135, 375, 406, 502.

»nabrać mnostwo« (1): Burząc też y owczárnie nábráli bydła mnoftwo beż liczby/ y Wielbłądow: y wrocili fie do Ierufálem *Leop 2.Par 14/15*.

»nabrać niemało« (1): [*Olbrycht*] wyieżdżał do Sálkiey źemie máiąc z łobą więźniow dofyć/ nábrawłszy theż okupu niemało od drugich miałł *BielKron 237v*.

»nabrać okwitość« (1): nábrawłszy okwitość rozmaitych łupow/ dobytku y więźniow [...] do Litwy fię wrocił. *StryjKron 406*.

»nabrać plonow (a. połonow)« = *capere praedam Vulg [szyk zmienny]* (6): *Leop 1.Reg 30/16*; Połowcy przyfzli bez wieści pod Kijow/ máło go nie wzięli/ gdzie nábráli bárzo wiele plonow y ludzi *BielKron 350, 325, 349v; KochProp 12; StryjKron 762*.

»sobie nabrać« (1): [*parobek*] klyucza stharego kthori od komori gołpodarłkyey łzyą przitralfyal oney [*Sabinie*] yełth naziczil mowycz [...] othworzs a pyenyedzi ylyecz ych potrzeba będzie łobyie nabierzs *LibMal 1551/163*.

»nabrać wiele« [*szyk zmienny*] (20): *Leop 2.Par 14/13; BibRadz 1.Mach 11/51*; Potym do Cylikás przyciągnął Achilles/ á tám wiele łkárbow nábrał/ zábiwłszy krolá ich Ecyoná *BielKron 57, 57v, [84²], 178v, 192, 246v (15)*; A ták práwie ná głowę włzytki był pogromił. Y nábrał wiele łkárbow łrebrá także złotá *PaprPan Hh3; StryjKron 502, 762*.

W przén [gdzie] (1) : Iuż ono márne kfiążę łwátá [!] thego [...] muśi biedác/ nárzekác/ á vciekác/ gdy iuż mocnieyłszy przyfzedł/ á połamał zbroię iego/ w niwecz obrocił ony łupy iego/ ktorych on iuż był iłt/ á nábrał ich w onym przybytku twoim. *RejPos 115*.

a. *Wziąć do niewoli, uprowadzić wielu [kogo a. wiele kogo]* (24) : [*Tatarowie*] Nábrawłszy ludzi/ dobytká/ y rozmaítey korzyści/ rułzyli fie precz. *BielKron 416, 349v, 350, 434; BudBib Is 39/7*; nieprzyaciel czálem nábrawłszy ludzi y bydła vchodzi na zad [*hostis cum praeda pecorum et hominum discedit*]. *ModrzBaz 116v; StryjKron 375, 762*.

nabrać od kogo (2): Więćłze poczty nas będą/ niz náłzych brodaczow/ Kiedy ze wśi nábierzem/ niewiałt od oraczow. *BielSat L4 [idem] BielSjem 27*.

nabrać gdzie (3): Soliman Cefarz Turecki mieśiácá Wrześniá obległ wiedeń [...] potym náprzodku Páździerniká odłtąpili nábrawłszy ludu w Rakuśiech *BielKron [206]v, 319v, 371*.

Zwroty: »dosyc nabrać« (2): Więźniow/ koni/ y inych rzeczy dofyć nábrano Wołófkich *BielKron 422v, 418*.

»gwałtem nabrać« (1): názbierálicie łotroftwá tułáiącego fie po łwiece miedzy fię/ ktorym żon żadny dobry niechciał dáć/ áżefcie ich gwałtem nábráli. *BielKron 101v*.

»siła nabrać« (1): TáK gdy iuż więźniow siłá/ y roznych nábráli/ Iedne do Kriu/ drugie ná Metop záłłáli. *KmitaSpit C5v*.

»wielkość nabrać« (1): wiele ludzi pomordowály/ ná wfi y w mieściech dzieweczek wielkość młodych nábrály/ kthore ku rycerłkim rzeczám ćwiczyły [*o Amazonkach*] *BielKron 319v*.

»więźniów nabrać« [*szyk zmienny*] (11): A gdyż złotá ani łrebrá Litwá niemiála ná pořag/ miáłto tego więźnie włzytki co ich w Polfzce nábráli/ wypuścili. *BielKron 371, 147v, 246v, 418, 422v*; gdy nieprzyaciel wtárgnie w ziemię więźniow nábierze/ Zbierze Hetman álbo iáki Rycerłki pan poczet/ odbije więźnie ony *RejZwierc 94v; StryjKron 502, 517; KochJez B2; KmitaSpit B2v, C5v*.

4. *Otrzymać wiele (z subiektywnym podkreśleniem wielości) [czego (pl. a. sg rzeźownika bezpostaciowego)] (6)* : *ci łie nie przyználi/ Drudzy mu powiedzieli/ iż kogoś chwołtali. [...] Ony kazał kiyem tłuc/ ci dárov nábráli. RejZwierz 20v; Przedłuży mu pan tedy żywotá/ Y Arábłkiégo nábieterze złotá [et dabitur ei de auro Arabiae Vulg Ps 71/15]. KochPs 106; RejZwierz 94v, 95.*

nabrać od kogo (2): *MurzHist L4; Brátá iednego ná kazánie pánienkóm kłařtorným pořłał/ on řłuzřbę Bożá odpráwiwřzy/ od pánienek chuřtek dárovnych nábrał. SkarŻyw 251.*

5. *Zakupić (2)* :

nabrać czego skąd (1): *Y poydą precz/ nábrawřzy řłoykow y bániek/ y zioł z Apteki. MWilkHist C4.*

Zwrot: »nabrać na zapis« (1): *Nábrał ná řłogi zapis pan Ieżyná/ Pořtáwow řłukná KlonFlis Ev.*

6. *Napełnić (8)* :

nabrać do czego czego (1): *Podnieř iedno miech wzgorę/ tedy wnet do niego/ Nábieterzeř pełno wřzędę powietrza wolnego. RejWiz 149.*

nabrać co [= to co się napełnia] (3): *Ingduvies, Obźárřtwo/ teź podgárdłek álbo Gárdło u ptaków gdy ye nábieterzą/ yáko gołębie gdy gołębięta kármic chcą. Mącz 170b; Strum N2. Cf nabrać co czego.*

nabrać co czego (1): *Tedy Kufid nabrawřzy iednę funicę ziemie, drugá wody z Dunaia, trzeciá trawy, do řłwych poiachał MiechGlab 59.*

W przeni (1) :

Zwrot: »nabrać kości« = *utyć (1)*: *Iuź go teź wyzwolono z woiennych trudnořci/ Aby řłobie wythnawřzy znowu nábrał kořci. WyprPl B4.*

a. *O zabiegach leczniczych [w co] (3)* : *Krew teź zařthanawia która znofá płynie á tho gdy tey wodki w nos nabierzeř á ręką zadzierzyřz. FalZioł I 10b; RejKup r3; Gargarizo, Máłym yeziczkiem glegotác nabrawřzy wodi wuřtá/ chárchác. Mącz 142c.*

7. *Wchłonąć w siebie, napełnić się [w tym: czego (13)] (14)* :

Zwroty: »w się nabrać« (5): *á tak [řłuca] gdy maia w řłię wiatru nabrac [!] odymaia řłie, á zaię wypuřczaiąc y řłicřkaia řłie. GlabGad E; picie zbytnie řłzkodzi [...] żyłám abowiem wřzytkie drżá dla zbytku ktorego w řłię nabierzą GlabGad G8, E8v, F5; WerGořc 228.*

»nabrać wody« (3): *Strum O2; A kácerřtwo deřzczowi gwałtownemu podobne ieřt z ktorego přetko vlice y rynnřtoki wody ná bierzą y [...] přędem wielkim rowy y doły czynia: wřzákze wnet vřtáia SkarJedn 24; okręř gdy w řłię ták wiele wody nábieterze/ že iey wylewác niedořtácza/ wnet zátonác muři. WerGořc 228.*

W przeni [w tym: czego (5)] (7) : *Vczynił tedy řłobie [kacery Garibaldus] trzech Bogów: gdy nábrawřzy Duchá onégo Arriuřzá/ [...] wołał/ y vczył: Trzey řłá/ trzey řłá/ nie ieden ieřt BiałKat 111.*

nabrać w co (1): *řłia młodych główek/ Nábrawřzy w młody rozum niepotrzebnych řłówek/ Teraz tym teraz owym myřł řłobie zákreři. RejWiz 7.*

W porównaniu (1): *[heretycy] tego czego iačo páiaicy iađu nábráli/ nierozumieia/ iačo wřzytko krzeřciáńřtwo rozumie. OrzList e4v.*

W przeciwstawieniach: »otrząřnac, wyřenac ... nabrać« (2): *dobra zwyklořc precz to wyřenie Czo zła nabrała. BielŻyw 143; ci ktorzy [...] ludźiom w duchownych potrzebách řłużá/ [...] maia řłię ná*

wzor Páná íwego iáko nawięcey mogą kryć y odwodzić/ áby proch ktorego miedzy ludźmi nábiorą/ otrząfnąć mogli. *SkarKaz* 609a.

Zwrot:»w się nabrać« (2): *GliczKsiąż* I2v; Bo náuka kácerfka prętko powftáie/ złego funnienia ludzi wsię nábierze/ á ząsię prętko vftáie *SkarJedn* 24.

8. *Zebrać wiele podnosząc z ziemi (z subiektywnym podkreśleniem wielości) [czego] (4) :* *BierEz* Sv; *RejFig* Ee; ábych tym szaleńfzy był/ nábrałem podołek kámienia/ chodząc zá dziećmi ciłkałem ná nie. *BielKron* 458; y nábrali [*tulerunt*] co z było włomkow fiedm kószow ípełná. *BudNT Matth* 15/37.

Formacje współrdzenne cf BRAC.

Cf **NABRANIE, NABRANY**

LW